

Tisková zpráva Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR, 18. 4. 2013

Nejnovější trendy v naději dožití ve zdraví v rámci Evropské unie budou prezentovány tento týden v Paříži

Jedna z klíčových priorit Evropské unie, tj. zajištění nejlepšího možného zdravotního stavu stárnoucí populace, vymezuje cíl zvýšení počtu let délky života ve zdraví (Healthy Life Years – HLY) o 2 roky v období 2010–2020. V rámci Evropské společné akce o „naději dožití ve zdraví“ (European Healthy Life Expectancy Information System – EHLEIS), koordinované Národním ústavem zdraví a lékařského výzkumu (Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale – INSERM, Francie), členské státy a Evropská komise společně sledují a analyzují trendy ukazatelů naděje dožití ve zdraví v Evropě.

Nejnovější data týkající se naděje dožití ve zdraví ve věku 65 let a vyšším budou uveřejněna v rámci druhého výročního zasedání EHLEIS v Paříži ve čtvrtek, 18. dubna v budově francouzského Ministerstva zdravotnictví (Salle Pierre Laroque, 14, Avenue Duquesne – 75007 Paris, 13:30 hodin).

- V EU¹ jako celku naděje dožití ve věku 65 let v roce 2011 činila 18,0 roku pro muže a 21,4 roku pro ženy, což je ve srovnání s rokem 2005 nárůst o více než 1 rok (1,3 roku pro muže a 1,2 roku pro ženy)
- Naděje dožití v dobrém subjektivním zdraví (roky prožité s pocitem dobrého nebo velmi dobrého zdravotního stavu) se v EU od roku 2005 také významně zvýšila, o 1,5 roku pro muže a 1,6 roku pro ženy, nárůst byl větší než u celkové naděje dožití.
- Méně pozitivní vývoj zaznamenáváme v ukazateli délky života ve zdraví - HLY (roky prožité bez omezení aktivit), jehož hodnota pro věk 65 a více let zůstala téměř neměnná mezi roky 2005 a 2011, s mírným nárůstem o 0,2 roku u mužů na 8,8 roku a s poklesem o 0,2 roku na 8,6 u žen. To znamená, že ve sledovaném období se zvýšil počet let prožitých s omezením aktivit.
- Naděje dožití bez chronické nemoci se významně snížila mezi roky 2005 a 2010, ale opět významně vzrostla během roku 2011, takže hodnoty za rok 2011 (7,2 roku pro muže a 8,0 roku pro ženy) byly velmi podobné hodnotám z roku 2005. Opět to však znamená, že během let 2005 až 2011 počet let prožitých s dlouhodobou nemocí ve sledovaném období vzrostl.

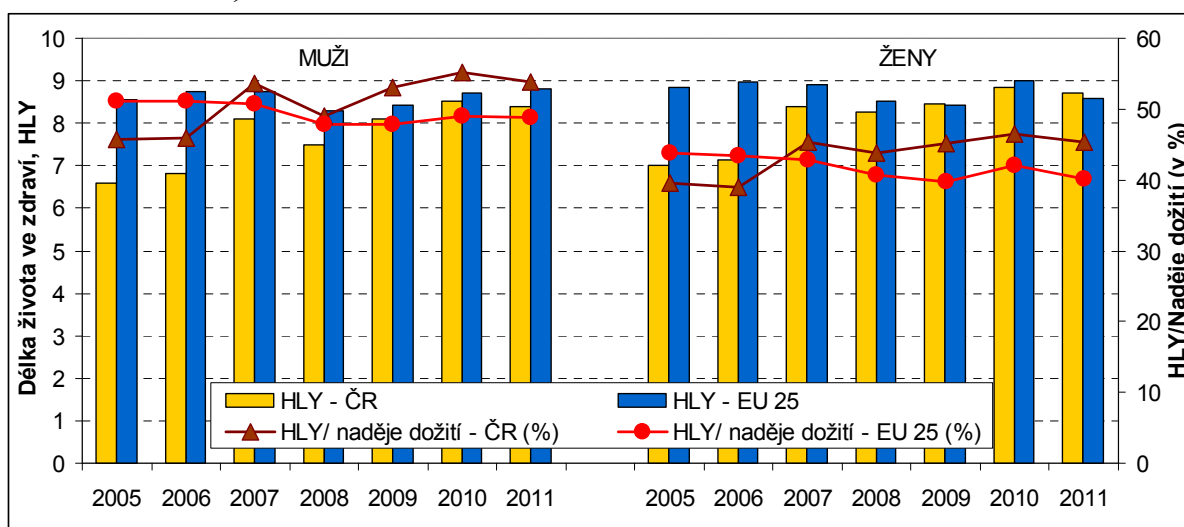
Tyto zdánlivě rozporuplné výsledky však mohou být vysvětlovány lepším podchycením zdravotních potíží a přidružených postižení (omezení aktivit), takže zdravotní problémy a disabilita, spojená s nárůstem naděje dožití ve věku 65 let, nemusely nutně vyvolat snižování kvality života. Je pravděpodobné, že lidé jsou dnes lépe informováni o svém zdravotním stavu a uvádějí častěji přítomnost dlouhodobé nemoci a v časnějších stádiích než dříve.

¹ Omezeno na 25 členských zemí EU v roce 2005 (Bulharsko a Rumunsko nejsou zahrnuty)

Situace v České republice

- Naděje dožití celkem ve věku 65 let činila v roce 2011 u mužů 15,6 roku, u žen 19,2 roku a ve srovnání s rokem 2005 se prodloužila o 1,2 roku u mužů a 1,5 roku u žen. Ve srovnání s průměrem EU25 jsou hodnoty naděje dožití dlouhodobě v ČR podprůměrné, nižší o zhruba 2,1-2,4 roku.
- Naděje dožití v dobrém či velmi dobrém subjektivním zdraví ve věku 65 let byla v roce 2011 v České republice jak u mužů (3,5 roku) tak u žen (3,1 roku) výrazně nižší ve srovnání s průměrem EU25 (7,1 pro muže, resp. 7,0 u žen). Ve srovnání s rokem 2005 se její hodnota v ČR zvýšila u mužů o 1,2 roku, u žen o 0,6 roku.
- Délka života ve zdraví - HLY dosahovala v ČR v roce 2011 hodnoty 8,4 roku pro muže a 8,7 roku pro ženy ve věku 65 let. Ve srovnání s průměrem EU25 je tato hodnota nižší o 0,4 roku u mužů a vyšší o 0,1 roku u žen. Vzhledem ke skutečnosti, že naděje dožití je v ČR ve srovnání s průměrem EU nižší o více než 2 roky, podíl HLY (která je s průměrem EU25 zhruba srovnatelná) na celkové naději dožití v daném věku je pro ČR nadprůměrný. V roce 2011 činil u mužů v ČR 54 % (EU25 jen 49 %) a u žen 45 % (EU25 jen 40 %). Češi tedy žijí celkově kratší dobu ve srovnání s průměrem EU25, větší část života však prožijí bez zdravotního omezení. V letech 2005–2007 jsou data za ČR obtížně srovnatelná, neboť se měnila metodologie použitá při stanovení ukazatele, proto je vhodnější hodnotit vývoj až od roku 2008. V období 2008–2011 se v ČR u osob ve věku 65 let délka života ve zdraví zvýšila u mužů o 0,9 roku, u žen o 0,5 roku.

Délka života ve zdraví (HLY, v letech) a její podíl na celkové naději dožití (v %) ve věku 65 let v ČR a v EU25, 2005–2011

Zdroj: www.eurohex.eu

Veškeré výše popsané závěry je nutné brát s ohledem na charakter vstupních dat, zejména data z výběrových šetření jsou velice citlivá na náhodné výkyvy a některé popsané změny jsou relativně malé, takže nelze vždy jednoznačně usuzovat na jejich statistickou významnost.

Více informací o prezentovaných ukazatelích a o celém projektu EHLEIS je k dispozici na webových stránkách <http://www.uzis.cz/jaehleis>.